

Dosarul nr. 2ra-2051/18

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Fălești (jud. Ion Pâcaleu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. E. Grumeza, N. Chircu, St. Procopciuc)

DECIZIE

24 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Victor Maicruț, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole” împotriva lui Victor Maicruț, intervenient accesoriu Vladislav Tricolici cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 15 mai 2017, AP „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole”, reprezentat de avocatul stagiar Mihai Roman, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Victor Maicruț solicitând încasarea de la Victor Maicruț în beneficiul AP „Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicole” a despăgubirii de asigurare în sumă de 48099, 97 de lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 1349, 10 lei și a cheltuielilor suportate pentru constatarea prejudiciului în sumă de 800 de lei, încasarea cheltuielilor de judecare a cauzei în mărimea taxei de stat la depunerea acțiunii în sumă de 1507, 48 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2500 de lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că la 07 decembrie 2015, în apropierea sat. Pîrlița, rl Fălești, s-a produs un accident rutier în rezultatul căruia automobilul de model xxxxx cu număr de înmatriculare xxxxx, condus de Victor Maicruț a tamponat automobilul de model xxxxx cu număr de înmatriculare xxxxx, condus de către Vladislav Tricolici. Conform procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI03 182456 din 09 decembrie 2015, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut pârâtul Victor Maicruț, conducătorul autovehiculului de model xxxxx cu număr de înmatriculare xxxxx, care la momentul producerii accidentului deținea o poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă, însă care nu corespunde cu prevederile Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

Reclamantul a menționat că la 11 martie 2016, persoana păgubită Vladislav Tricolici s-a adresat cu o cerere către AP „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule”, solicitând acordarea despăgubirilor ce i se cuvin conform prevederilor legale în vigoare în rezultatul accidentului de circulație produs la data de 07 decembrie 2015. Din motiv că pârâtul Victor Maicruț nu a respectat dispozițiile art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, la data de 20 iunie 2016 AP „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule”, în temeiul art.33 alin. (3) din Legea menționată și în baza Ordinului nr.159/ovs din 10 iunie 2016, a achitat lui Vladislav Tricolici despăgubirea de asigurare pentru daunele cauzate autovehiculului xxxxx cu număr de înmatriculare xxxxx, în sumă totală de 48099,97 de lei din mijloacele Fondului de Protecție a Victimelor Străzii.

Reclamantul a declarat că în scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă și a respectării prevederilor legale, în adresa lui Victor Maicruț a fost expediată o pretenție prin care s-a solicitat recuperarea despăgubirilor acordate lui Vladislav Tricolici, care, însă a rămas fără răspuns.

Prin încheierea protocolară din 31 iulie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești, Vladislav Tricolici a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtului.

Prin hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de AP „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” și s-a încasat de la Victor Maicruț în beneficiul AP „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” despăgubirea de asigurare în sumă de 48099,97 de lei, dobânda de întârziere în sumă de 1349,10 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 4407,48 de lei.

Prin decizia din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Victor Maicruț și s-a menținut hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești.

La 31 iulie 2018, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.203), Victor Maicruț, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu, a declarat recurs împotriva deciziei din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, judecarea recursului cu emiterea unei hotărâri noi de respingere integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că instanțele ierarhic inferioare au interpretat eronat prevederile legale și nu au luat în considerare toate aspectele probatorii invocate.

Recurentul a invocat că în temeiul art. 21 alin.(4) al Legii nr.414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, procesul-verbal de constatare a pagubelor se încheie de asigurător, cu participarea asiguratului și/sau a utilizatorului de autovehicul și a persoanei păgubite sau a reprezentantului acesteia, în bază de procură și se semnează de toți participanții la întocmirea lui. În acest sens, la întocmirea procesului-verbal de constatare a daunelor nr. 10/0316A din 14 martie 2016 urma obligatoriu să participe și să semneze procesul-verbal, ceea ce la caz lipsește. Or, în acest proces-verbal semnătura sa lipsește, la fel nu i-a fost adus la cunoștință pentru a-și exprima acordul sau dezacordul. Totodată, a precizat că din acest proces-verbal rezultă că doar o singură piesă a mașinii xxxxx necesită reparație

complexă și anume aripa stângă din fața mașinii, în rest înlocuiri și reparații ne semnificative.

Recurentul a indicat că la 15 martie 2016, de către SRL „Stop Fraud” a fost întocmit actul de evaluare la procesul-verbal de constatare a daunelor nr.10/0316A, conform căruia costul reparației pentru restabilirea automobilului xxxxx constituie suma de 50599,97 de lei, actul în cauză nu i-a fost adus la cunoștință.

Recurentul a declarat că la 25 mai 2016 între Biroul Național al Asigurărilor de Autovehicole și Vladislav Tricolici a fost semnat acordul nr. FVS/032/16 privind acordarea despăgubirilor de asigurare în mărime de 48099,97 de lei, iar la 09 iunie 2016 a fost emis actul nr. FVS/032/16 de stabilire a despăgubirii din FPVS acordată lui Vladislav Tricolici în mărime de 48099,97 de lei și la 10 iunie 2016 de către Biroul Național al Asigurărilor de Autovehicole a fost emis Ordinul cu privire la plata despăgubirii de asigurare conform căruia a fost aprobată despăgubirea de asigurare în mărime de 48099,97 de lei, stabilit în baza raportului de evaluare nr. 10/0316A din 15 martie 2016, întocmit de SRL „Stop Fraud” și a acordului nr. FVS/032/16 din 09 iunie 2016, întocmit de Biroul Național al Asigurărilor de Autovehicole. În baza ordinului de plată nr.199 din 20 iunie 2016 Biroul Național al Asigurărilor de Autovehicole, prin intermediul BC „Victoriabank” SA a achitat lui Vladislav Tricolici despăgubirea de asigurare în mărime de 48099,97 lei.

Recurentul a afirmat că de către Biroul Național al Asigurărilor de Autovehicole a fost expediată o pretenție, recepționată la 16 decembrie 2016, conform căreia i s-a solicitat în termen de 7 zile de a restitui despăgubirea în mărime de 48899,97 de lei, achitată lui Vladislav Tricolici pentru restabilirea automobilului xxxxx. Pretenția în cauză a rămas fără soluționare, deoarece nu este de acord cu suma despăgubirii în mărime de 48099,97 de lei acordată lui Vladislav Tricolici.

În contextul prevederilor art. 20 alin.(5) a Legii nr.414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, drepturile și obligațiile privind dosarul de daune, constatarea pagubelor, stabilirea și plata despăgubirilor, prevăzute de prezenta lege pentru asigurător, se vor atribui și Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule.

Referitor la interpretarea eronată a prevederilor art.21 alin.(4) a Legii nr.414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, recurentul a menționat că la întocmirea procesului-verbal de constatare a daunelor nr.10/0316A din 14 martie 2016 urma obligatoriu să participe și să semneze procesul-verbal în cauză, ceea ce la caz lipsește și este contrar prevederilor art.21 alin.(4) a Legii nr.414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule. Or, instanța de fond invocă aceste prevederi, însă ulterior le interpretează eronat specificând faptul că „la întocmirea procesului-verbal de constatare a daunelor părțile nu au participat. Prezența acestora nici nu era obligatorie întrucât acest proces-verbal nu a fost întocmit în rezultatul examinării automobilului”. Eronat instanța de fond, cât și instanța de apel, au invocat faptul că prezența părților era necesară la întocmirea Raportului de constatate nr.0379436 din 08 februarie 2016 care ar fi fost semnat de toate părțile, inclusiv de recurent și din acest considerent au reținut ca fiind respectate prevederile art. 21 alin.(4) al Legii nr.414 din 22 decembrie 2006. Procesul-verbal de constatare a pagubelor și raportul de constatare sunt două documente total diferite după conținut. În rezultatul

vizualizării raportului de constatare nr.0379436 din 08 decembrie 2016, prezentat la 30 octombrie 2017 în ședință de judecată de către AP „Biroul Național al Asigurărilor de Autovehicole”, a afirmat că semnătura nu îi aparține și nici nu a participat la efectuarea raportului în cauză. În opinia sa, semnătura a fost falsificată, solicitând astfel efectuarea expertizei grafoscopice, însă cererea neîntemeiat a fost respinsă.

Partea recurentă a declarat că nu este de acord cu procesul-verbal de constatare a daunelor nr.10/0316A din 14 martie 2016 întocmit de SRL „Stop Fraud”, deoarece deteriorările constatate de ultima sunt exagerate. De altfel, nu a fost informat, citat, invitat la efectuarea și asistarea la procedura dată, a fost în imposibilitate de a-și exprima poziția la acel moment și în general nu a cunoscut despre faptul că există astfel de documente, fapt confirmat prin lipsa semnăturii pe procesul-verbal de constatare a daunelor din 14 martie 2016 și actul de evaluare din 15 martie 2016 întocmite de către SRL „Stop Fraud”, ceea ce constituie o încălcare a prevederilor art.21 alin.(4) al Legii nr.414 din 22 decembrie 2006.

Cu referire la prevederile art. 22 alin. (12¹) al Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006, invocate de instanța de apel, recurentul își exprimă acordul și în opinia sa se raportează la speță, doar că instanța de apel a omis faptul că nu a fost invitat la procesul de constatare a pagubei. Sub acest aspect, a remarcat că în cadrul ședinței de judecată s-a solicitat instanței de judecată termen pentru a prezenta dovada de citare legală la întocmirea procesului-verbal de constatare a daunelor din 14 martie 2016, însă nu s-a prezentat invitația respectivă. Cu toate că instanța de apel în partea motivatoare corect a reținut art. 22 alin. (12¹) al Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006, însă nu s-a ținut cont de această prevedere. La fel, în sensul legii, urma a fi probată invitația persoanei vinovate și asiguratorul printr-un înscris justificativ și la invocarea acestei prevederi instanța își combate poziția. La fel, nu a fost informat nici de emiterea acordului nr. FVS/032/16 din 25 mai 2016 atunci când s-a convenit și stabilit mărimea despăgubirii pentru restabilirea automobilului xxxxx implicat în accidentul produs la 07 decembrie 2015, fiind privat de posibilitatea de a înainta obiecții asupra actelor emise.

Recurentul a menționat că în contextul prevederilor art.21 alin.(5) al Legii 414 din 22 decembrie 2006, nici pe un document prezentat de către partea intimată nu există semnătura sa, iar suma despăgubirilor este exagerată și ireală. Instanța de fond eronat a menționat faptul că nu a prezentat în ședința de judecată nici un model de documente sau alte acte utile pentru a putea compara semnăturile. Acest argument nu poate fi susținut ca unul pertinent, deoarece în ședința de judecată, toate părțile sunt obligate a prezenta un act de identitate și a fost vizualizat de către instanța de judecată. Cererea de numire a expertizei a fost respinsă, fiind încălcat vădit dreptul la o judecare corectă. Semnătura aplicată pe raportul de constatare nr.0379436 din 08 februarie 2016, presupusă a fi din numele său, este falsificată. Or, comparând semnătura din raportul de constatare cu semnătura din buletinul de identitate, se observă că nu au semne de coincidență. În contextul prevederilor art. 140 alin.(1) Cod de procedură civilă, este evident că între semnătura din raportul de constatare nr.0379436 din 08 februarie 2016 și din buletinul de identitate, există o diferență mare. Mai mult ca atât, nici nu a fost prezent și nicidecum nu a putut semna acest raport. Or, este de acord de a achita prejudiciul real cauzat.

Recurentul a precizat că instanța de fond a admis contradicții, deoarece a reținut că CA „Grawe Carat Asigurări” SA nu a întocmit procesul-verbal de constatare a pagubelor și tot în aceeași hotărâre a indicat că CA „Grawe Carat Asigurări” SA în rezultatul examinării dosarului de daune a întocmit procesul-verbal de constatare a daunelor. La fel, instanța de judecată a reținut faptul că expertul Istrate N. împreună cu părțile implicate în accident, în rezultatul examinării automobilului, a întocmit raportul de constatare și în alt alineat a menționat că nu a fost întocmit în rezultatul examinării automobilului dat, ci în baza examinării dosarului de daune, ceea ce nu este clar. În opinia sa, a fost examinată superficial cauza și fără a fi înțelese prevederile legii guvernante speței. De asemenea, instanța de fond a indicat că Raportul de constatare nr.0379436 din 08 februarie 2016 a fost semnat de către toți participanții și obiecții nu au fost înaintate, însă totodată a specificat că Vladislav Tricolici nefiind de acord cu acest raport, s-a adresat la SRL „Stop Fraud”. În continuare instanța de judecată a argumentat precum că procesul-verbal de constatare a daunelor nr.10/0316A din 14 martie 2016 și actul de evaluare din 15 martie 2016 nu influențează sub nici o formă drepturile sale.

De asemenea, a menționat că instanța de fond a admis o eroare la calcularea cheltuielilor, în loc de 4007,48 de lei, a încasat suma de 4407, 48 de lei.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 05 iunie 2018, iar Victor Maicruț, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu, a declarat recurs la 31 iulie 2018, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.203), ceea ce denotă că recursul este declarat în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 17 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Victor Maicruț, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu și va casa decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; c) a interpretat în mod eronat legea.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Instanțele ierarhic inferioare, conform materialelor cauzei, au constatat precum că la 07 decembrie 2015 ora 08:00 s-a produs un accident rutier între automobilele de model xxxxx cu număr de înmatriculare xxxxx, condus de Victor Maicruț și de model xxxxx, cu număr de înmatriculare xxxxx, condus de Vladislav Tricolici. În rezultatul producerii accidentului rutier, în privința conducătorului automobilului de model xxxxx, cu număr de înmatriculare xxxxx, Victor Maicruț, a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție în baza art. 242 alin.(2) Cod contravențional, prin care a fost sancționat în baza aceluiași articol cu o amendă în mărime de 50 unități convenționale și 6 puncte de penalizare (f.d.11).

Conform art. 20 alin.(5) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, drepturile persoanei păgubite prin accident de autovehicul în care autorul și/sau autovehiculul au rămas neidentificați sau posesorul autovehiculului nu are încheiată asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se exercită față de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, iar despăgubirile se achită în conformitate cu art.14. În acest caz, drepturile și obligațiile privind dosarul de daune, constatarea pagubelor, stabilirea și plata despăgubirilor, prevăzute de prezenta lege pentru asigurător, se vor atribui și Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule.

Conform art. 21 alin.(1) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, la depunerea de către persoana păgubită sau de către reprezentantul acesteia a cererii de despăgubire, asigurătorul sau, după caz, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule deschide dosar de daune și constată pagubele în conformitate cu art.19 alin.(1) lit. c).

La momentul producerii accidentului rutier, Victor Maicruț, conducătorul automobilului de model xxxxx cu număr de înmatriculare xxxxx, deținea poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă (RCA) cu număr de înmatriculare xxxxx din 15 septembrie 2015 valabilă până la 14 septembrie 2016, eliberată de către CA „Grawe Carat Asigurări” SA pe automobilul de model xxxxx

cu număr de înmatriculare xxxxx, în baza contractului de asigurare încheiat între CA „Grawe Carat Asigurări” SA și Roman Scoropad (f.d.12).

Aici Colegiul precizează că CA „Grawe Carat Asigurări” SA, la solicitarea lui Vladislav Tricolici de a-i fi achitată despăgubirea de asigurare, i-a comunicat că posesorul autovehiculului de model xxxxxx cu număr de înmatriculare xxxxx nu și-a onorat obligația prevăzută de lege de a-și asigura răspunderea civilă ce decurge din cauzarea de daune. Or, răspunderea acestuia nu a fost preluată de către CA „Grawe Carat Asigurări” SA, deoarece nu a fost inclus în contractul de asigurare încheiat între CA „Grawe Carat Asigurări” SA și Roman Scoropad. Totodată, l-a informat că în calitate de persoană păgubită urmează să recupereze paguba nemijlocit de la persoana vinovată conform art. 16 al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006 sau de la Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole conform art. 33 alin.(1), (3), (4) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006 (f.d.14).

Conform art. 21 alin.(2) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, în cazul în care asiguratorul nu a examinat bunurile avariate și nu a încheiat proces-verbal de constatare a pagubelor în termenul specificat la art.19 alin.(1) lit.c), persoana păgubită este în drept să apeleze la serviciile experților independenți sau ale unităților de specialitate pentru constatarea pagubelor, fără a prezenta asiguratorului bunurile avariate.

La cererea lui Vladislav Tricolici privind determinarea prejudiciului material cauzat în rezultatul accidentării automobilului de model xxxxx, Camera de Comerț și Industrie, filiala Bălți, a întocmit la 08 februarie 2016 raport de constatare. Conform raportului dat s-a indicat că participanții la efectuarea expertizei: Zazulea L., Tricolici V., Maicruț V. au luat cunoștință (f.d.86-87).

Ulterior, la 11 februarie 2016, Camera de Comerț și Industrie a întocmit raportul de expertiză nr. 0379436, conform căruia drept urmare a examinării automobilului, calculelor efectuate, s-a constatat: „costul reparației automobilului de model xxxxxx, caroseria tip-sedan, a.f. xxxxx, n/î xxxxx, numărul de identificare xxxxxx, motor nr.xxxxx, (prejudiciul material) în legătură cu deteriorarea în urma accidentului rutier, la momentul efectuării expertizei constituie 52609, 00 de lei (f.d.114-118).

La 14 martie 2016 de către SRL „Stop Fraud” a fost întocmit procesul-verbal de constatare a daunelor nr. 10/0316A la vehiculul avariat xxxxx cu număr de înmatriculare xxxxx (f.d.17-18). Conform concluziei actului de evaluare la procesul-verbal de constatare a daunelor nr. 10/0316A din 15 martie 2016, costul reparației pentru restabilirea autovehiculului de model xxxxx cu număr de înmatriculare xxxxx, la o stație autorizată de deservire tehnică, cu înlocuirea pieselor avariate, constituie 50599, 97 de lei (f.d.19-20), fiind întocmit și un deviz de reparație în valută străină „euro”(f.d.21-23).

În baza Acordului nr. FVS/032/16 privind acordarea despăgubirilor de asigurare din 25 mai 2016, încheiat între Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole, reprezentat de directorul executiv Alina Osoianu și persoana păgubită Vladislav Tricolici, s-a convenit de a fi considerat cazul drept unul neasigurat și achitarea lui Vladislav Tricolici a sumei de 48099, 97 de lei (f.d.24). Actul nr.

FVS/032/16 de stabilire a despăgubirii din FPVS (dosar de daune nr. FVS/032/16 din 11 martie 2016), aprobat cu 09 iunie 2016, reflectă că suma despăgubirii de asigurare conform acordului este de 48099, 97 de lei (f.d.25). Astfel, prin ordinul nr. OVS/159 din 10 iunie 2016 „Cu privire la plata despăgubirii de asigurare”, Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole a aprobat despăgubirea de asigurare în sumă de 48099, 97 de lei (f.d.26) și prin ordinul de plată nr. 199 din 20 iunie 2016 lui Vladislav Tricolici i-a fost achitată suma de 48099, 97 de lei (f.d.27).

Prin cererea de chemare în judecată depusă la 15 mai 2017, în rezultatul adresării prealabile la 09 decembrie 2016 către Victor Maicruț cu pretenție de restituire a sumei de 48099, 97 de lei (f.d.28), AP „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole”, reprezentată de avocatul stagiar Mihai Roman, a solicitat încasarea de la Victor Maicruț în beneficiul AP „Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicole” a despăgubirii de asigurare în sumă de 48099, 97 de lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 1349, 10 lei și a cheltuielilor suportate pentru constatarea prejudiciului în sumă de 800 de lei, încasarea cheltuielilor de judecare a cauzei în mărimea taxei de stat la depunerea acțiunii în sumă de 1507, 48 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2500 de lei (f.d.1-5).

Colegiul relevă că instanțele ierarhic inferioare prapit, prin neelucidarea completă a circumstanțelor cauzei, raportarea eronată a circumstanțelor cauzei stabilite la normele de drept material, prin hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești, menținută prin decizia din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți, au admis cererea de chemare în judecată depusă de AP „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole” (f.d.128, 137-140, 174-180).

Colegiul notează că pârâtul Victor Maicruț pe tot parcursul examinării cauzei atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel, prin referința și respectiv cererea de apel depusă, invoca faptul neparticipării sale la constatarea pretinselor pagube cauzate automobilului de model xxxxxx cu număr de înmatriculare xxxxxx.

Conform art. 21 alin. (4) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, procesul-verbal de constatare a pagubelor se încheie de asigurător, cu participarea asiguratului și/sau a utilizatorului de autovehicul și a persoanei păgubite sau a reprezentantului acesteia, în bază de procură și se semnează de toți participanții la întocmirea lui.

Or, în speță participarea și semnarea de către Victor Maicruț ar fi doar la întocmirea raportului de constatare din 08 februarie 2016 de către Camera de Comerț și Industrie, filiala Bălți, conform căruia a fost indicat ca participant inclusiv și Victor Maicruț, pe lângă Vladislav Tricolici și L. Zazulea și care ar fi luat cunoștință de acesta (f.d.86-87).

La caz, Colegiul precizează că Victor Maicruț insistă că semnătură aplicată pe acest raport nu i-ar aparține, solicitând în acest sens și numirea unei expertize grafoscopice.

Concomitent Colegiul remarcă că art. 21 alin. (5) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006 prevede posibilitatea părților de a menționa după caz obiecțiile cu privire la pagubele constatate în procesul-verbal sau într-o anexă la acesta, ceea ce la caz lipsește.

În acest sens, Colegiul reține că procesul-verbal de constatare a daunelor nr. 10/0316A din 14 martie 2016, întocmit de SRL „Stop Fraud”, conține doar semnătura inginerului-expert, însă nu se indică alți participanți în textul acestuia (f.d.17).

De altfel, Colegiul notează că în textul procesul-verbal de constatare a daunelor nr. 10/0316A din 14 martie 2016, întocmit de SRL „Stop Fraud”, se identifică că acesta ar fi întocmit în baza procesului-verbal al CA „Grawe Carat Asigurări” SA (f.d.18).

Colegiul precizează că un proces-verbal care ar fi fost întocmit de către CA „Grawe Carat Asigurări” SA ca urmare a deschiderii dosarului de daune, lipsește la materialele cauzei, fapt eludat și de instanțele ierarhic inferioare. Or, în condițiile în care se indică că acest proces-verbal ar fi servit la întocmirea unui alt proces-verbal de constatare a pagubelor, urma a fi verificat acest aspect, ceea ce urmează a fi luat în considerare la rejudecarea cauzei.

Mai mult ca atât, din înștiințarea adresată lui Vladislav Tricolici, CA „Grawe Carat Asigurări” SA indică despre deschiderea dosarului de daune nr. R/15/519-1 la 15 decembrie 2015.

Conform art. 21 alin. (3) lit. d), e) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, în dosarul de daune se includ în mod obligatoriu: procesul-verbal de constatare a pagubelor; procesul-verbal suplimentar de constatare a pagubelor, după caz.

În această ordine de idei, Colegiul atestă lipsa anumitor informații referitor la întocmirea unui proces-verbal de constatare a pagubelor la deschiderea dosarului de daune, or, procesul-verbal de constatare a daunelor nr. 10/0316A din 14 martie 2016, întocmit de SRL „Stop Fraud” ar fi fost întocmit în baza procesului-verbal al CA „Grawe Carat Asigurări” SA.

În atare circumstanțe, instanța este în imposibilitate de a verifica dacă Victor Maicruț ar fi participat cel puțin la întocmirea procesului-verbal de constatare de către CA „Grawe Carat Asigurări” SA, în caz că există un astfel de proces-verbal. De altfel, din procesul-verbal de constatare a daunelor nr. 10/0316A din 14 martie 2016, întocmit de SRL „Stop Fraud” nici nu este clar ce fel de proces-verbal al CA „Grawe Carat Asigurări” SA ar fi fost la bază.

Totodată, CA „Grawe Carat Asigurări” SA, în înștiințarea adresată lui Vladislav Tricolici, a menționat că polița de asigurare obligatorie RCAI nr. 001792295 din 15 septembrie 2015 a fost eliberată pe automobilul de model xxxxxx cu număr de înmatriculare xxxxx de către CA „Grawe Carat Asigurări” SA, în baza contractului de asigurare încheiat între CA „Grawe Carat Asigurări” SA și Roman Scoropad. La fel, a specificat că Victor Maicruț nu a fost inclus în contractul de asigurare. Ulterior automobilul a fost înstrăinat lui Victor Maicruț, devenind posesor și proprietar din 22 septembrie 2015, conform certificatului de înmatriculare nr xxxxx. În consecință, a precizat că răspunderea lui Victor Maicruț nu a fost preluată de CA „Grawe Carat Asigurări” SA.

La acest capitol, Colegiul relevă că aspectul referitor la existența unui proces-verbal care ar fi fost întocmit de către CA „Grawe Carat Asigurări” SA urmează a fi elucidat, în condițiile în care acesta a servit la întocmirea de către SRL „Stop Fraud” a procesului-verbal de constatare a daunelor nr. 10/0316A din 14 martie 2016 și

respectiv la întocmirea actului de evaluare la procesul-verbal de constatare a daunelor nr. 10/0316A din 15 martie 2016 de către SRL „Stop Fraud” (f.d.19). Or, instanța de apel respingând demersul lui Victor Maicruț de numire a expertizei grafoscopice, motivează că despăgubirea de asigurare ar fi fost achitată în baza procesului-verbal de constatare a daunelor din 15 martie 2016, întocmit de SRL „Stop Fraud” și nu în baza raportului de constatare întocmit de Camera de Comerț și Industrie, filiala Bălți (f.d.172-173).

Sub acest aspect, Colegiul accentuează că instanța de apel menținând soluția primei instanțe, nu a luat în considerare că instanța de fond admite contradicții, argument invocat și de recurent.

Astfel, inițial prima instanță invocă lipsa unui proces-verbal de constatare întocmit de către CA „Grawe Carat Asigurări” SA, ceea ce ar fi determinat adresarea lui Vladislav Tricolici către Camera de Comerț și Industrie, filiala Bălți pentru întocmirea unui raport (f.d.139), însă ulterior afirmă despre faptul că prezența părților nu ar fi fost necesară la întocmirea procesului verbal de constatare a daunelor de către SRL „Stop Fraud”, deoarece acesta ar fi fost întocmit în baza dosarului de daune deschis de CA „Grawe Carat Asigurări” SA (f.d.139 verso).

În această ordine de idei, art. 21 alin. (1) coroborat cu alineatul (4) și (5) ale aceluiași articol din Legea , citate *supra*, indică despre participarea părților la întocmirea procesului-verbal de constatare a pagubelor și după caz, expunerea eventualelor obiecții. Astfel, este relevant faptul că indiferent de cine întocmește dosarul de daune, modalitatea sau actele utilizate, la întocmirea procesului-verbal de constatare a daunelor este necesară prezența părților.

Colegiul apreciază ca fiind relevante argumentele recurentului precum că nu au fost prezentate confirmări de înștiințare despre data întocmirii procesului-verbal de constatare a daunelor din 14 martie 2016.

Chiar și în condițiile în care instanțele ierarhic inferioare au reținut că despăgubirea de asigurare lui Vladislav Tricolici i-a fost achitată în baza acordului nr. FVS/032/16 privind acordarea despăgubirilor de asigurare din 25 mai 2016, încheiat între Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole și Vladislav Tricolici, instanțele de judecată au ignorat că acest act, la fel, nu i-a fost adus la cunoștință lui Victor Maicruț, argument invocat de recurent. Or, în contextul prevederilor art. 33 alin.(8) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, acțiunea a fost înaintată anume împotriva lui Victor Maicruț.

Conform art. 33 alin. (8) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, în vederea recuperării sumelor cheltuite din Fondul de protecție a victimelor străzii, Biroul Național poate înainta, în limitele despăgubirii de asigurare achitate, acțiune de regres față de persoanele răspunzătoare de prejudiciu.

Mai mult ca atât, conform pct. 18 al Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la aprobarea Regulamentului privind Fondul de protecție a victimelor străzii nr. 19/11 din 09 aprilie 2009, gestionarea dosarelor de daună, pentru care urmează să se plătească despăgubiri din mijloacele Fondului, se face de către Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule în condițiile Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

Conform pct. 19 al aceleași Hotărâri, persoana vinovată de producerea accidentului, precum și persoana sau persoanele răspunzătoare pentru repararea prejudiciului, vor fi notificate de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule la adresa din documentele de avizare pentru a participa la constatarea și evaluarea de daune, precum și cu privire la cuantumul despăgubirii ce urmează a fi achitată și la termenul de plată.

Colegiul notează că la materialele cauzei lipsesc anumite înscrisuri/probe ce să ateste avizarea lui Victor Maicruț despre cuantumul despăgubirii ce urmează a fi achitată și termenul de plată, aspect ce urmează a fi luat în considerare la rejudecare.

Cu referire la prevederile art. 22 alin.(12) și art. 12 alin.(12¹) ale Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, aplicate de instanța de apel, Colegiul menționează că aceste prevederi sunt irelevante litigiului dedus judecătii, or, acestea țin de contractele de asigurări de bunuri. În speță, nu a fost confirmată existența unui contract de asigurare de bunuri pentru a fi opozabil asigurătorului de răspundere civilă auto al persoanei vinovate în sensul dispozițiilor legale citate. De altfel, prezentul litigiu a fost inițiat doar în rezultatul neonorării de către Victor Maicruț a obligației de asigurare a răspunderii civile auto ca urmare a prejudiciilor cauzate prin accident de autovehicul.

De asemenea, Colegiul relevă că instanța de apel urmează să ia în considerare că la caz este necesară efectuarea expertizei judiciare grafoscopice solicitate de Victor Maicruț, or, instanțele ierarhic inferioare prin ipotezele lor constatată actele ce ar sta la baza achitării despăgubirii de asigurare lui Vladislav Tricolici, ignorând că acestea au fost întocmite în lipsa lui Victor Maicruț și nici nu au fost aduse la cunoștință lui sau cel puțin nu a fost confirmat această negație a lui Victor Maicruț, pentru ca ultimul să-și exprime poziția.

În esență, raționamentul instanțelor de judecată se limitează la faptul că Victor Maicruț ar fi participat la întocmirea la 08 februarie 2016 de către Camera de Comerț și Industrie, filiala Bălți, a raportului de constatare, la cererea lui Vladislav Tricolici privind determinarea prejudiciului material cauzat în rezultatul accidentării automobilului de model xxxxx (f.d.86-87).

Însă Colegiul reiterează că Victor Maicruț pretinde că nu ar fi executat semnătura pe acest raport de constatare și ar fi fost falsificată, or, în speță, prin prisma art. 140 Cod de procedură civilă, nu pot fi excluse dubiile lui Victor Maicruț în privința semnăturii sale.

Art. 121 Cod de procedură civilă prevede că instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În conformitate cu art. 121 alin. (1) Cod de procedură civilă, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

În conformitate cu art. 148 alin. (1) Cod de procedură civilă, pentru elucidarea unor aspecte din domeniul științei, artei, tehnicii, meșteșugurilor artizanale și din alte domenii, apărute în proces, care cer cunoștințe speciale, instanța dispune efectuarea unei expertize, la cererea părții sau a unui alt participant la proces, iar în cazurile prevăzute de lege, din oficiu. Actele reviziei ori ale inspecțiilor

departamentale, precum și raportul scris al specialistului, nu pot înlocui raportul de expertiză și nici exclude necesitatea efectuării expertizei în aceeași problemă.

Or, unele din principiile ce guvernează procesul civil sunt: contradictorialitatea, egalitatea părților în drepturile procedurale și disponibilitatea, garantate de art. 26 și 27 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 26 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței. Instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei.

În conformitate cu alineatul (4) al aceluiași articol, egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă statuează că disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În contextul normelor citate, Colegiul relevă că efectuarea expertizei la caz, ar garanta o respectare a acestor principii inclusiv și pentru Victor Maicruț, or, în cazul lipsei de înștiințări a pârâtului despre întocmirea proceselor-verbal de constatare a daunelor, obligația ce revine conform legii asiguratorului, în speță reclamantului, efectuarea expertizei judiciare poate echivala poziția părților.

Conform jurisprudenței CtEDO, principiul egalității armelor reprezintă un element al procesului echitabil garantat de art. 6 § 1 CEDO. Menținerea unui echilibru just între părți, egalitatea armelor implică obligația ca fiecareia dintre părți să i se ofere o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza, inclusiv probele, în condiții care să nu o situeze într-o situație de net dezavantaj față de partea adversă (cauza *Dombo Beheer B.V. împotriva Țărilor de Jos*, pct. 33). Nu se poate accepta ca o parte să transmită observații despre cealaltă parte fără posibilitatea ca aceasta să-i răspundă. Doar partea din procedură poate aprecia dacă observațiile primite de la cealaltă parte merită o reacție (APEH *Üldözötteinek Szövetsége și alții împotriva Ungariei*, pct. 42). Conform Convenției, trebuie să se asigure că mijloacele de probă au fost prezentate astfel încât să asigure un proces echitabil (Blucher *împotriva Republicii Cehe*, pct. 65).

În speță, încheierea instanței de apel de respingere a demersului de numire a expertizei a fost motivată evaziv. De altfel, conform jurisprudenței CtEDO, refuzul de a dispune o expertiză nu este, în sine, inequitabil, el trebuie examinat în lumina întregii procedurii (H. *împotriva Franței*, pct. 61 și 70). Motivația refuzului trebuie să fie rezonabilă.

Din considerentele menționate, pornind de la faptul că eroarea admisă la judecarea cauzei în instanța ierarhic inferioară nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Victor Maicruț, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu și a casa decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să ia în considerare cele expuse în textul deciziei, să verifice cerințele prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părții pârâte, intervenientului accesoriu, totodată asigurând posibilitatea părții de a prezenta probe rezultând din prevederile art. 118, art.130 Cod de procedură civilă. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu argumentele părților, circumstanțele cauzei, probele administrate, cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Victor Maicruț, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu.

Se casează decizia din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole” împotriva lui Victor Maicruț, intervenient accesoriu Vladislav Tricolici cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu